

การพัฒนาเชิงพื้นที่ (จังหวัดและกลุ่มจังหวัด) เพื่อ เตรียมความพร้อมรองรับประชาคมอาเซียน

ศ. ดร. สกนธ์ วรรณญาณัตถ์

คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันจันทร์ที่ 16 กันยายน 2556

ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี

ประเด็นการนำเสนอ

1

- ทำไมต้องสนใจการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

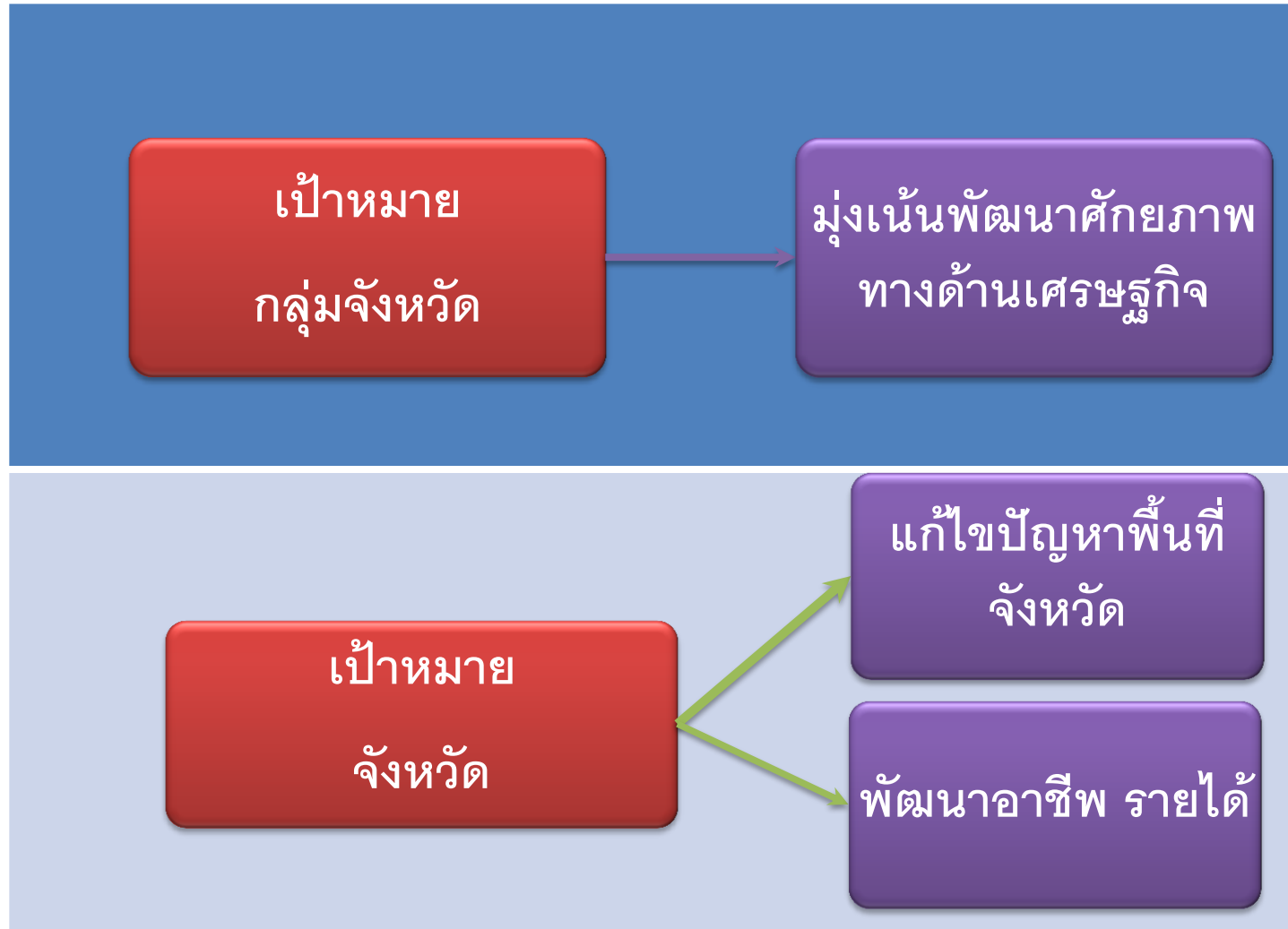
2

- ปัญหาและอุปสรรคการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัด

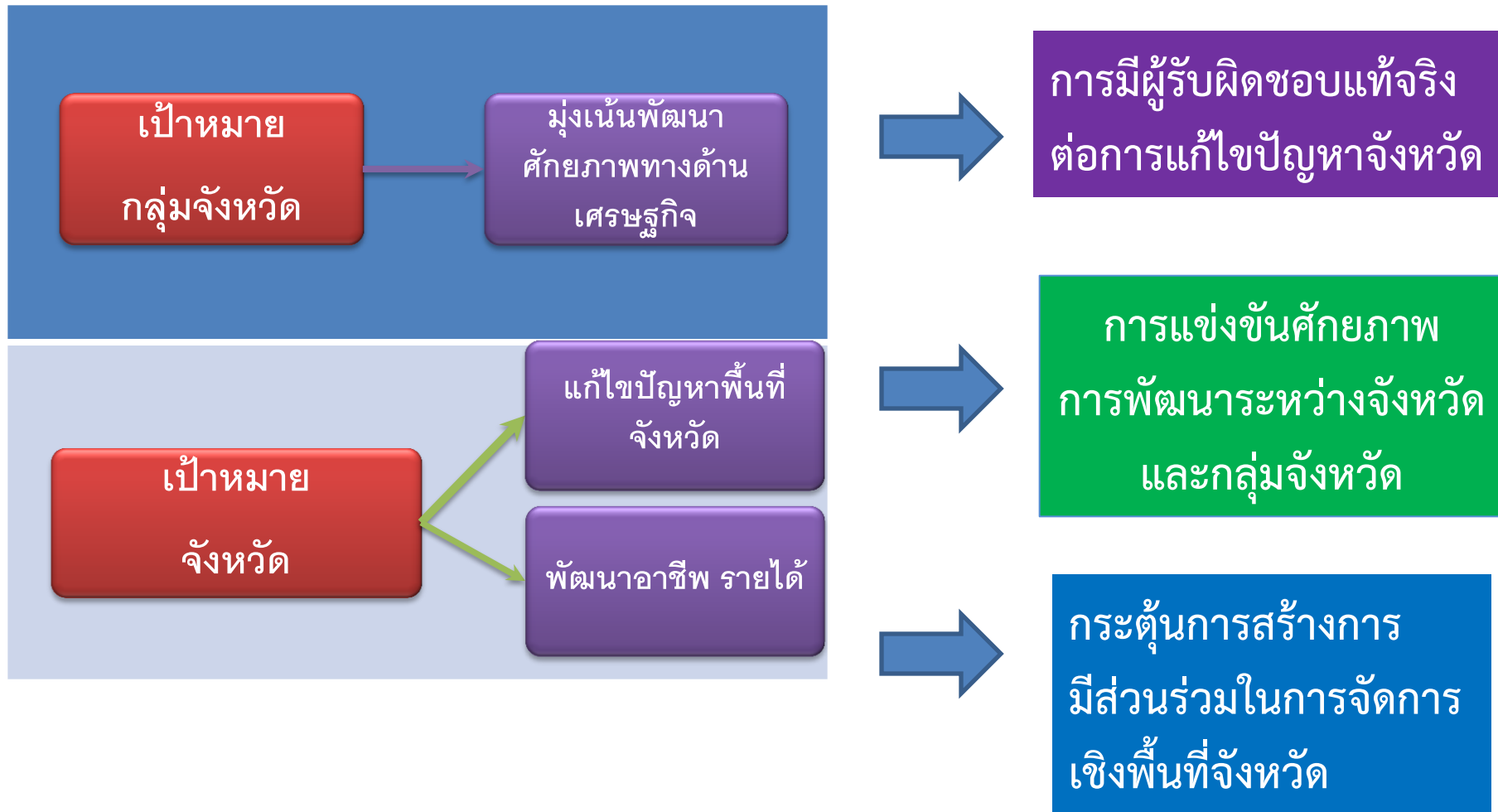
3

- จะทำอย่างไรให้เกิดมิติการพัฒนาเชิงพื้นที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายการทำหน้าที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

เป้าหมายการทำหน้าที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ทำไมต้องสนใจการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียน

- เป็นด่านแรกของประเทศที่ต้องเผชิญกับการรองรับประชาคมอาเซียนในเชิงเศรษฐกิจ
 - จะรุก หรือ รับ การเปิดเสรีของประชาคมอาเซียน
 - การเคลื่อนย้ายแรงงาน
 - ทักษะฝีมือแรงงาน
 - การจูงใจการลงทุน (ใหม่)
 - โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ
- ด้านสังคมประชากรส่วนใหญ่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัด เกือบร้อยละ 90
 - มิติเชิงสังคมหรือคุณภาพชีวิตที่ได้รับผลกระทบ
 - รวมทั้งการที่ประเทศเป็นสังคมผู้สูงอายุ นำไปสู่การขาดแคลนแรงงานของประเทศ

ทำไมต้องสนใจการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียน

- หากทำได้อย่างถูกต้อง จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างพื้นที่ทั่วประเทศให้เกิดการพัฒนาโดยอาศัยทรัพยากรในพื้นที่ได้อย่างจริงจัง

ปัญหาและอุปสรรคการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัด

- ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล และตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อแสดงสถานะของ
มิติการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย
ของประเทศกับพื้นที่จังหวัด และท้องถิ่นชุมชน
 - เป้าหมายร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์
 - การมีหรือไม่มีของข้อมูลไม่ใช่ประเด็นใหญ่ แต่การใช้ข้อมูลร่วมกันเพื่อ
วิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน
 - ขาดตัวชี้วัดที่ใช้สะท้อนปัญหาของพื้นที่จังหวัด
 - ตัวชี้วัดร่วม
 - ตัวชี้วัดเฉพาะพื้นที่จังหวัด และกลุ่มจังหวัด
 - ตัวชี้วัดของ อปท.

ปัญหาและอุปสรรคการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัด

- การรวมศูนย์ทรัพยากรและการตัดสินใจที่ระดับส่วนกลางไปสู่พื้นที่จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้มีความพยายามกระจายออกไปแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
- ขาดการกระตุ้นพัฒนาให้เกิดการแข่งขันเพื่อการพัฒนาโดยอาศัยทรัพยากรในพื้นที่อย่างจริงจัง
- บทบาทและความเข้าใจของบุคลากรต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ยังไม่เข้าใจและได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่

ปัญหาและอุปสรรคการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัด

ยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดไม่ได้เป็นตัวกลางเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาประเทศเข้ากับพื้นที่และปัญหาของ อปท. ทำให้ไม่อาจดึงปัญหาสำคัญและศักยภาพแท้จริง และการมีส่วนร่วมจากพื้นที่ มาใช้ในการสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความมีส่วนร่วมจากพื้นที่ที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่

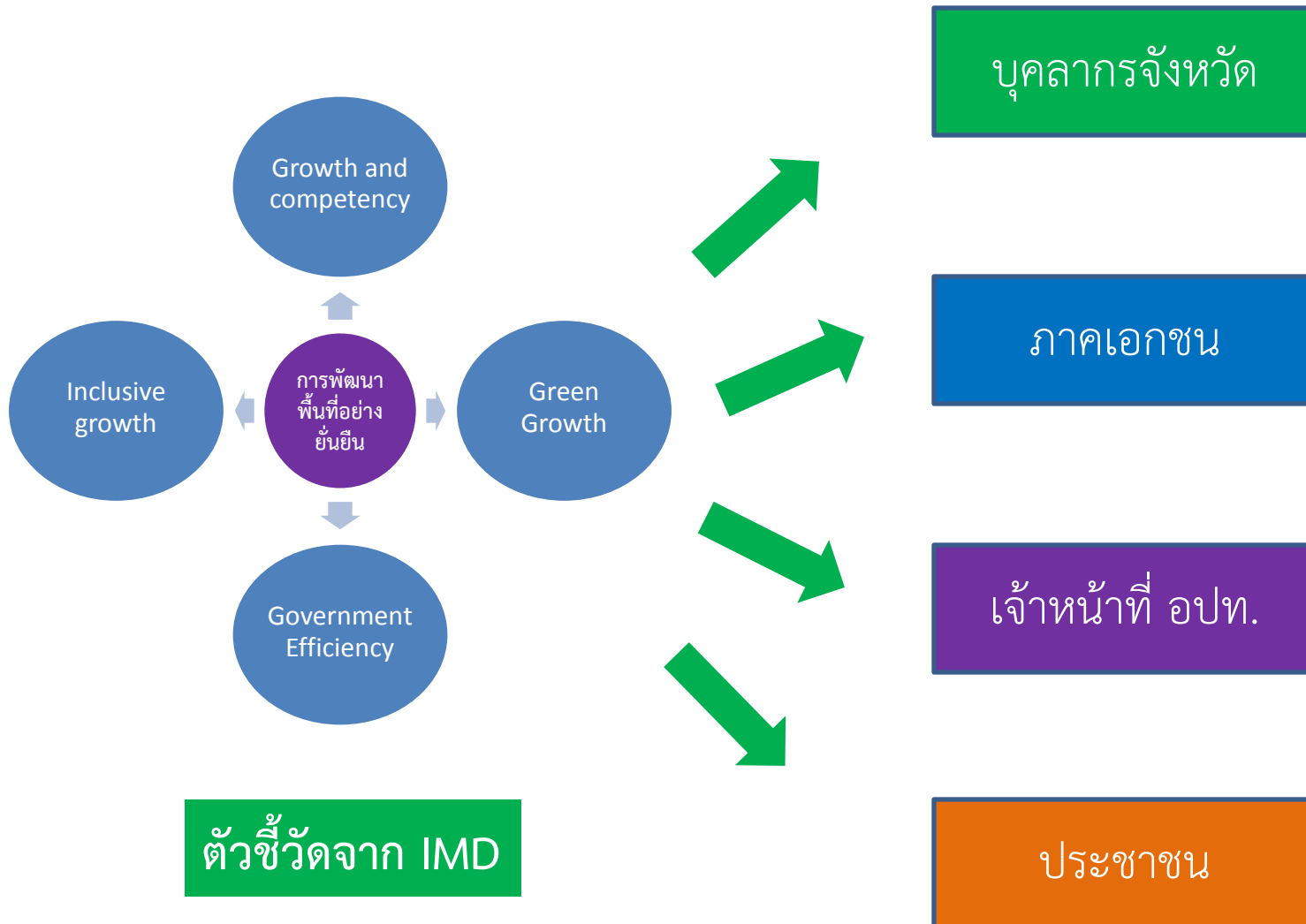

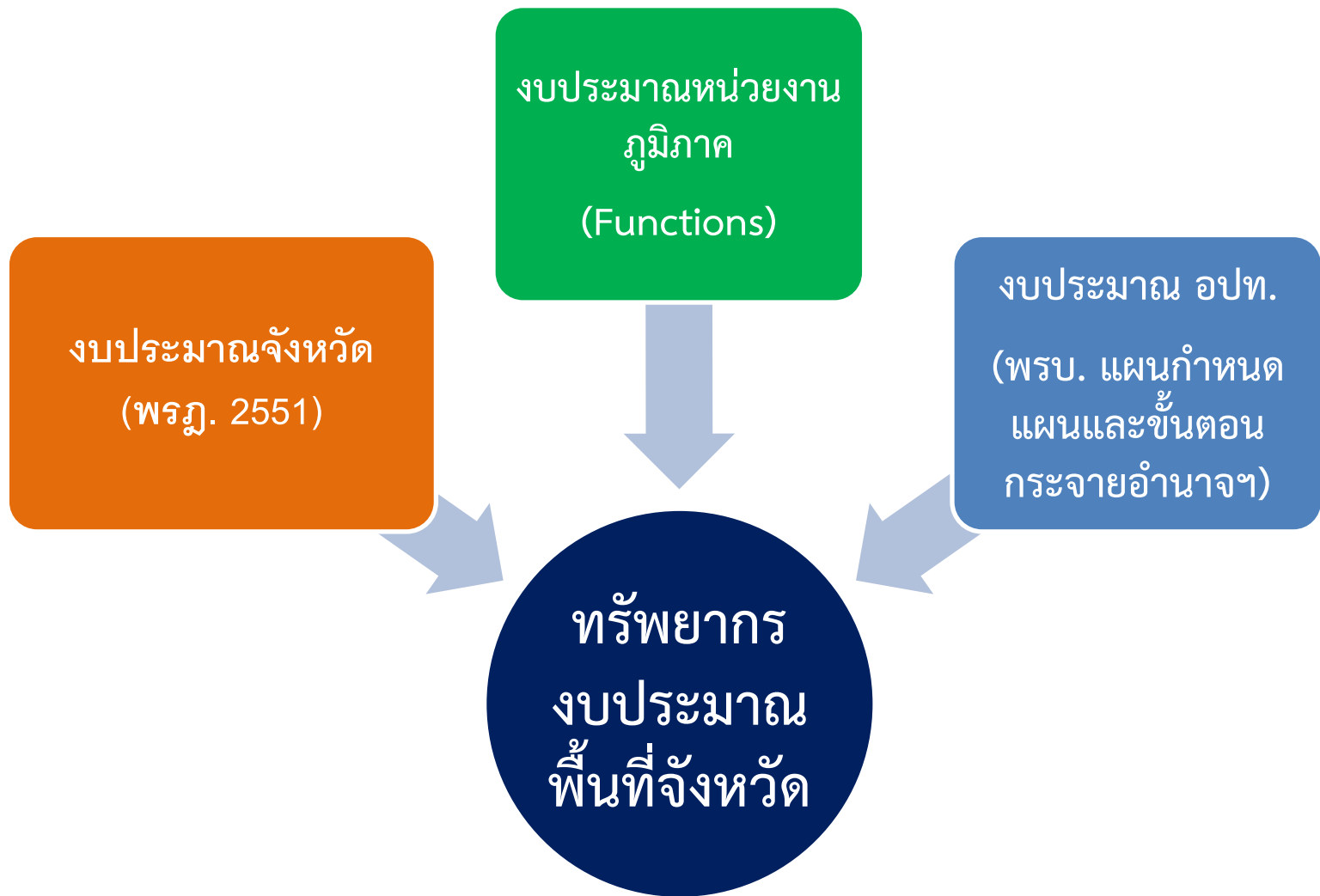
ความเข้าใจผิดว่าจังหวัดไม่มีงบประมาณ ทำให้ทำอะไรไม่ได้
แต่ความจริงมีงบประมาณแต่ปัญหา คือ “ขาดการจัดการร่วมกัน”

จังหวัด	งบถือจ่ายจังหวัด	งบจังหวัดและ กลุ่มจังหวัด	งบ อปท.
สงขลา	28,970.4 (75.4%)	487.9 (1.3%)	8,948.3 (23.3%)
ขอนแก่น	33,131.9 (77.5%)	483.1 (1.1%)	9,125.3 (21.4%)
เชียงใหม่	35,298.3 (77.0%)	489.2 (1.1%)	10,059.6 (21.9%)
พิษณุโลก	20,034.3 (79.7%)	480.7 (1.9%)	4,618.7 (18.4%)

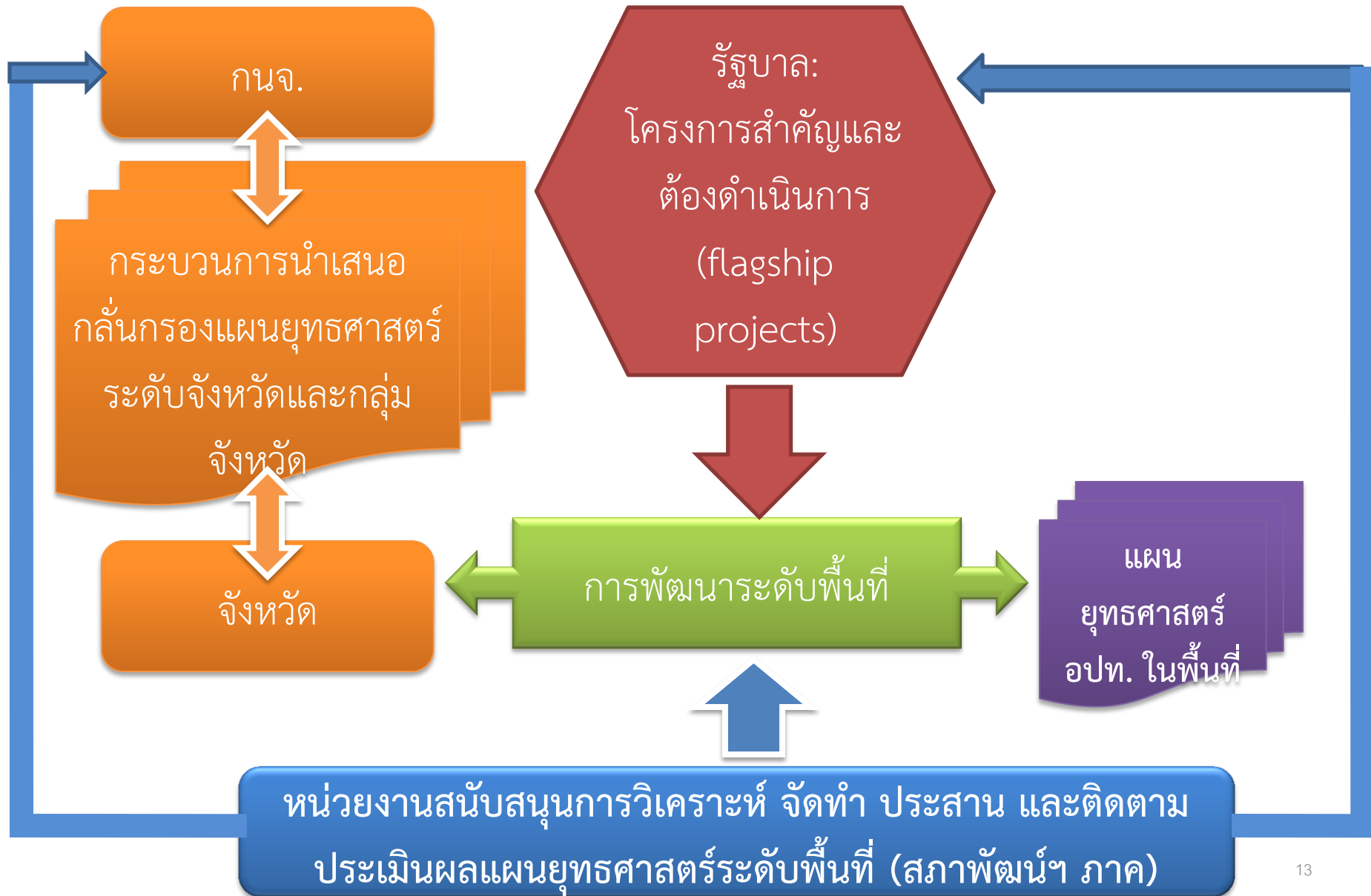
ที่มา: สำนักงบประมาณ และ สถ.

มิติใหม่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่คาดหวัง

ข้อเสนอการปรับปรุงการพัฒนาในระดับพื้นที่จังหวัด

การสร้างจุดใจการพัฒนาเชิงพื้นที่จังหวัด

- การจัดสรรงบประมาณที่ไม่ยึดติดตายตัวแบบปัจจุบัน เพื่อสร้างแรงจูงใจจากผลการพัฒนา
- มีเป้าหมายการพัฒนาหรือตัวชี้วัดที่เข้าใจง่าย และสะท้อนปัญหาของพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด กับ อปท. ที่ใช้ร่วมกันได้อย่างแท้จริง
- แยกแยะเป้าหมายและวิธีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนระหว่างจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กับ อปท. ให้ชัดเจน
- สร้างความเข้าใจเป้าหมายการพัฒนากับทุกๆ ภาคส่วนในพื้นที่จังหวัด
- มีหน่วยงานกลาง (สภาพัฒนฯ ภาค) ช่วยการวิเคราะห์และนำเสนอประเด็นปัญหาของพื้นที่จังหวัดที่ควรแก้ไขหรือพัฒนา เพื่อให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาในทุกๆ ระดับ
- ลดหรือขจัดการแทรกแซงทางการเมือง

เป้าหมายทั้งหมดเพื่อนำไปสู่

1. หน่วยงานในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เป็นที่เข้าใจและยอมรับ มีความรับผิดชอบร่วมกันอย่างแท้จริง ที่จะช่วยลดปัญหาการแทรกแซงจากการเมือง
2. มีการวิเคราะห์หาคักยภาพและปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่จังหวัด เพื่อใช้การวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่จังหวัดร่วมกันที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ประเทศ รัฐบาล และท้องถิ่นในจังหวัด
3. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกๆ ภาคส่วนในการพัฒนาตัวชี้วัด และติดตามประเมินผล และสนับสนุนและบูรณาการแผนงาน/โครงการตามความต้องการของจังหวัดร่วมกัน

เป้าหมายทั้งหมดเพื่อนำไปสู่

4. มีระบบ “พี่เลี้ยง” หรือสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของจังหวัด และ อปท. ให้มี competency สูงขึ้นในการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนพัฒนาของพื้นที่จังหวัด และกลุ่มจังหวัดเพื่อกำหนดเป้าหมายได้ถูกต้องตรงกับปัญหาที่แท้จริง
5. มีกลไกการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ขอบคุณ